

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	3Cdo/20/2018
Identifikačné číslo spisu:	1711217802
Dátum vydania rozhodnutia:	22.11.2018
Meno a priezvisko:	JUDr. Daniela Sučanská
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2018:1711217802.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcov 1/ A. X., bývajúceho v Z., N. Č.. XXXX/XXX, zastúpeného JUDr. Jurajom Hadrbulcom, advokátom so sídlom v Bratislave, Riečna č. 2, 2/ C. X., bývajúcej v Z., N. Č.. XXXX/XXX, proti žalovanému L.. M. T.Š., bývajúcemu v Z.D., D. Č.. XX a podnikajúceho pod obchodným menom L.. M. T. T., s miestom podnikania v Z., D. Č.. XX, L.: XX XXX XXX, o návrhu na povolenie obnovy konania, vedenej na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 8 C 322/2011, o dovolaní žalobcu 1/ proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. júla 2017 sp. zn. 14 Co 34/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalovanému náhradu trov dovolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

1. Žalobcovia sa žalobou doručenou Okresnému súde Pezinok 22. decembra 2011, domáhali, aby súd povolil obnovu konania vedeného na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4 C 419/2008 vo veci žalobcu L.. M. T. T. proti žalovaným A. X. V. C. X., o zaplatenie sumy 6.306,86 € s príslušenstvom. Obnovu konania žiadali z dôvodu, že po právoplatnom skončení predmetného súdneho konania sa im k rukám dostal „nový dôkaz“, ktorý by podľa ich názoru mohol mať významný vplyv na výsledok konania. Za tento dôkaz označili listinu („bianko papier“) obsahujúcu iba podpis a pečiatku žalovaného L.. M. T. T., ktorý ju mal odovzdať žalobcom v čase ich vzájomných nadštandardných kamarátskych vzťahov, po zaplatení ceny diela. Do tejto listiny si žalobcovia mali podľa jeho inštrukcií v prípade potreby, alebo sporu doplniť akýkoľvek text. Podľa názoru žalobcov táto listina preukazuje, že cenu za dielo uhradili, teda pohľadávku žalovaného týmto uspokojili. V priebehu pôvodného súdneho konania nebola listina zo strany žalobcov predložená, nakoľko sa im ju nepodarilo nájsť.

2. Okresný súd Pezinok (ďalej len „súd prvej inštancie“) uznesením z 13. októbra 2015 č. k. 8 C 322/2011-80 návrh na povolenie obnovy konania vedeného na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4 C 419/2008 zamietol.

2.1. Z vykonaného dokazovania mal súd prvej inštancie preukázané, že žalobcovia neunesli dôkazné bremeno tvrdenia, že bez vlastného subjektívneho zavinenia nemohli „nový dôkaz“ predložiť súdu či už v pôvodnom konaní na Okresnom súde Pezinok pod sp. zn. 4 C 419/2008, resp. ho predložiť v zákonnej 3 mesačnej lehote od právoplatnosti rozhodnutia vo veci, keď z ich výpovedí jednoznačne vyplynulo, že tento dôkaz bol objektívne v ich dispozičnej sfére prinajmenšom od vyplatenia určitej finančnej čiastky žalobkyne 2/ žalovanému za vykonané rekonštrukčné práce v roku 2002. Vyjadrenia žalobcov o tom, kedy sa mali dozvedieť o dôvode obnovy konania, vyhodnotil súd prvej inštancie ako rozporné, účelovo majúce privodiť pre nich priaznivé rozhodnutie vo veci.

3. Na odvolanie žalobcov Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) rozsudkom z 20. júla 2017 sp. zn. 14 Co 34/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil; žalovanému priznal nárok na plnú náhradu trov odvolacieho konania.

3.1. Odvolací súd v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že súd prvej inštancie v súvislosti s posudzovaním dôvodnosti návrhu na obnovu konania vykonal dokazovanie v rozsahu potrebnom pre rozhodnutie vo veci, dospel k správnym skutkovým záverom a vec správne právne posúdil. S odôvodnením napadnutého rozhodnutia sa odvolací súd v celom rozsahu stotožnil. Nad jeho rámec doplnil, že podľa jeho názoru sa v posudzovanom prípade nejednalo o také skutočnosti (dôkazy), ktoré bez svojej viny nemohli žalobcovia použiť v pôvodnom konaní. Podľa tvrdení žalobcov im predmetnú listinu odovzdal žalovaný už v roku 2002, a to po vyplatení určitej finančnej čiastky za vykonané rekonštrukčné práce na diele. O tomto dôkaze tak preukázateľne žalobcovia vedeli už počas konania, ktorého obnovy sa dožadujú. Tento dôkaz teda existoval už v pôvodnom konaní a žalobcovia o jeho existencii mali vedomosť. Mali preto dostatok podkladov potrebných na označenie tohto dôkazu a na splnenie svojej dôkaznej povinnosti, v pôvodnom konaní však takýto dôkaz vôbec neoznačili a nenavrhlí ním vykonať dokazovanie.

4. Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podal žalobca 1/ dovolanie s tým, že je prípustné podľa § 420 písm. f/ Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), lebo mu súd nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby uskutočnil jemu patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces a tiež že rozhodnutie odvolacieho súdu spočíva v nesprávnom právnom posúdení veci.

4.1. Porušenie práva na spravodlivý proces videl v tom, že odvolací súd sa dostatočne nevyporiadal so všetkými jeho odvolacími námietkami, jeho právne závery nezodpovedajú skutkovému stavu zistenému v konaní. Nesúhlasil so záverom odvolacieho súdu, že o novom dôkaze preukázateľne vedel už počas konania, ktorého obnovy sa domáha, že mohol predmetný dôkaz použiť už v pôvodnom konaní a že by žaloba na obnovu konania bola podaná oneskorene. V tejto súvislosti dovolateľ poukázal na výpoveď žalobkyne 2/ zo 6. augusta 2015, v rámci ktorej uviedla, že predmetnú listinu našla až začiatkom novembra 2011. Podľa dovolateľa je teda zrejmé, že súdu založená listina v konaní o návrhu na povolenie obnovy konania predstavuje dôkaz, ktorý žalobcovia bez svojej viny nemohli použiť v pôvodnom konaní, pretože tento našli až po jeho skončení.

4.2. Vzhľadom k uvedenému, dovolateľ žiadal, aby dovolací súd napadnuté rozhodnutie zrušil a vec vrátil odvolaciemu súdu na ďalšie konanie.

5. Žalovaný vo vyjadrení k dovolaniu uviedol, že rozhodnutia súdov sú vecne správne, dovolacie dôvody považoval za neopodstatnené a navrhol dovolanie odmietnuť.

6. Žalobca 1/ vo vyjadrení k vyjadreniu žalovaného k dovolaniu zotrval na svojich argumentoch vyjadrených vo svojom dovolaní, ktoré podľa jeho názoru zakladajú dovolací dôvod podľa § 420 písm. f/ CSP.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako súd dovolací (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 2 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP) dospel k záveru, že dovolanie žalobcu 1/ treba odmietnuť. Stručné odôvodnenie (§ 451 ods. 3 veta prvá CSP) rozhodnutia dovolacieho súdu je uvedené v nasledovných bodoch.

8. Dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok, ktorý má v systéme opravných prostriedkov civilného konania osobitné postavenie. Mimoriadnej povahy dovolania zodpovedá aj právna úprava jeho prípustnosti. V zmysle § 419 CSP je proti rozhodnutiu odvolacieho súdu dovolanie prípustné, (len) ak to zákon pripúšťa. To znamená, že ak zákon výslovne neuvádza, že dovolanie je proti tomu - ktorému rozhodnutiu odvolacieho súdu prípustné, nemožno také rozhodnutie (úspešne) napadnúť dovolaním. Rozhodnutia odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, sú vymenované v ustanoveniach § 420 a 421 CSP.

9. Dovolateľ vyvodzuje prípustnosť ním podaného dovolania z § 420 písm. f/ CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej, alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Hlavnými znakmi, ktoré charakterizujú túto procesnú vadu, sú: a/ zásah súdu do práva na spravodlivý proces a b/ nesprávny procesný postup súdu.

9.1. Z hľadiska prípustnosti dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nie je významný subjektívny názor dovolateľa tvrdiaceho, že sa súd dopustil vady zmätočnosti v zmysle tohto ustanovenia; rozhodujúce je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (3 Cdo 41/2017, 3 Cdo 214/2017, 8 Cdo 5/2017, 8 Cdo 73/2017). Dovolací súd preto skúmal, či došlo k procesnej vade, ktorú namietal dovolateľ. Mal pri tom na zreteli, že podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom. Integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky. Z práva na spravodlivý súdny proces ale pre procesnú stranu nevyplyva jej právo na to, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnymi názormi a predstavami, preberal a riadil sa ním predkladaným výkladom všeobecne záväzných predpisov, rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami [viď napríklad rozhodnutia Ústavného súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) sp. zn. IV. ÚS 252/04, I. ÚS 50/04, I. ÚS 97/97, II. ÚS 3/97 a II. ÚS 251/03].

9.2. Pojem „procesný postup“ bol vysvetlený už vo viacerých rozhodnutiach najvyššieho súdu tak, že sa ním rozumie len faktická, vydaniu konečného rozhodnutia predchádzajúca činnosť alebo nečinnosť súdu, teda sama procedúra prejednávania veci znemožňujúca strane sporu (účastníkovi konania) realizáciu jej procesných oprávnení a mariaca možnosti jej aktívnej účasti na konaní (porovnaj R 129/1999 a 1 Cdo 6/2014, 3 Cdo 38/2015, 5 Cdo 201/2011, 6 Cdo 90/2012). Pritom nie každá nesprávnosť, ku ktorej dôjde v procesnom postupe súdu, zakladá bez ďalšieho prípustnosť dovolania podľa § 420 písm. f/ CSP. Z tohto ustanovenia zreteľne vyplýva, že zákon priznáva relevanciu iba tým procesným pochybeniam súdu, intenzita ktorých opodstatňuje záver, že v dôsledku nesprávneho procesného postupu súdu bolo účastníkovi konania znemožnené uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv „v takej miere“, že došlo (až) k porušeniu práva na spravodlivý proces.

9.3. Pojem „procesný postup“ nemožno vykladať extenzívne jeho vzťahovaním aj na faktickú meritórnú rozhodovaciu činnosť súdu. „Postupom súdu“ možno teda rozumieť iba samotný priebeh konania, nie však rozhodnutie súdu posudzujúce opodstatnenosť žalobou (návrhom) uplatneného nároku (3 Cdo 110/2017, 4 Cdo 128/2017, 8 Cdo 56/2017). Dovolací súd pripomína, že aj podľa aktuálnej judikatúry najvyššieho súdu (R 24/2017) nesprávne právne posúdenie, na ktorom spočíva dovolaním napadnutý rozsudok, nezakladá procesnú vadu konania v zmysle § 420 písm. f/ CSP. Pokiaľ „postupom súdu“ nie je rozhodnutie súdu - finálny (meritórny) produkt prejednávania veci v civilnom konaní, „postupom súdu“ nemôže byť ani časť rozhodnutia - jeho odôvodnenie (obsah, spôsob, kvalita, výstižnosť, presvedčivosť a úplnosť odôvodnenia), úlohou ktorej je vysvetliť dôvody, so zreteľom na ktoré súd rozhodol (3 Cdo 173/2017, 7 Cdo 150/2017, 8 Cdo 49/2017). Otázku ústavnej súladnosti právneho záveru dovolacieho súdu založeného na takomto chápaní pojmu „procesný postup súdu“ posudzoval ústavný súd napríklad v konaniach sp. zn. I. ÚS 21/2018, III. ÚS 614/2017, IV. ÚS 88/2018, v ktorých podané sťažnosti odmietol s odôvodnením, že nezistil žiadnu skutočnosť, ktorá by signalizovala svojvoľný postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o dovolaní nemajúci oporu v zákone.

9.4. K námietke dovolateľa, že napadnuté uznesenie je nedostatočne odôvodnené a tým nepreskúmateľné, dovolací súd pripomína, že už dávnejšia judikatúra najvyššieho súdu (R 111/1998) zastávala názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá zmätočnosť rozhodnutia a prípustnosť

dovolania. Na podstate tejto zásady zotrvalo aj zjednocujúce stanovisko R 2/2016, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.“. Zmeny v právnej úprave dovolania a dovolacieho konania, ktoré nadobudli účinnosť od 1. júla 2016, sa podstaty a zmyslu tohto stanoviska nedotkli, preto ho treba považovať aj naďalej za aktuálne. V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny podklad pre uplatnenie druhej vety stanoviska R 2/2016, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých (extrémnych) prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003).

9.5. V posudzovanom prípade odvolací súd potvrdil uznesenie súdu prvej inštancie ako vecne správne v zmysle § 387 ods. 1 CSP. Treba mať na zreteli, že konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúca spätosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú jednotu. Z odôvodnení rozhodnutí súdov oboch inšancií (vychádzajúc z ich vzájomnej vecnej súvislosti a prepojenosti) je v danom prípade dostatočne zrejmé, čoho a z akých dôvodov sa účastníci domáhali, čo navrhovali, z ktorých skutočností a dôkazov súdy vychádzali, akými úvahami sa riadil súd prvej inštancie a ako tieto úvahy posudzoval odvolací súd; odvolací súd zaujal aj závery k jeho právnomu posúdeniu veci, s ktorým sa stotožnil. Obsah spisu nedáva podklad pre záver, že odvolací súd svoje rozhodnutie náležite neodôvodnil a že pri rozhodovaní nezohľadnil výpoveď žalobkyne 2/, respektíve túto nesprávne vyhodnotil. Oba súdy v posudzovanom prípade vychádzali zo súdom prvej inštancie vykonaného dokazovania, v rámci ktorého bolo z výpovedí oboch žalobcov preukázané, že títo neuniesli dôkazné bremeno, súvisiace s predložením dôkazu (listiny) súdu v pôvodnom konaní, respektíve jeho predložením v zákonom stanovenej lehote bez vlastného subjektívneho zavinenia. Za procesnú vadu konania podľa § 420 písm. f/ CSP nemožno považovať to, že odvolací súd neodôvodnil svoje rozhodnutie podľa predstáv dovolateľa.

10. Obdobne prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani nedostatočné zistenie rozhodujúcich skutkových okolností, nevykonanie všetkých navrhovaných dôkazov alebo nesprávne vyhodnotenie niektorého dôkazu. V tomto smere najvyšší súd poukazuje na naďalej opodstatnené závery vyjadrené v judikátoch R 37/1993 a R 125/1999, R 42/1993, ako aj v rozhodnutiach najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 85/2010, 2 Cdo 29/2011, 3 Cdo 268/2012, 3 Cdo 108/2016, 2 Cdo 130/2011, 5 Cdo 244/2011, 6 Cdo 185/2011, 7 Cdo 38/2012.

11. Pre úplnosť odvolací súd poukazuje na to, že prípustnosť dovolania v zmysle § 420 písm. f/ CSP nezakladá ani to, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu (prípadne) spočívalo na nesprávnych právnych záveroch, t. j. nesprávnom právnom posúdení veci (porovnaj najmä judikáty R 54/2012 a R 24/2017, ale aj viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp. zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

12. Naostatok najvyšší súd pripomína konštatovanie ústavného súdu v rozhodnutí sp. zn. IV. ÚS 196/2014 (ktoré sa síce týkalo právneho stavu do 30. júna 2016, je však naďalej aktuálne), v zmysle ktorého prípadný nedostatok riadneho odôvodnenia dovolaním napadnutého rozhodnutia, nedostatočne zistený skutkový stav alebo nesprávne právne posúdenie veci nezakladá vadu zmätočnosti.

13. Z týchto dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že prípustnosť dovolania žalobcu 1/ z ustanovenia § 420 písm. f/ CSP nevyplyva, preto procesne neprípustné dovolanie žalobcu odmietol podľa ustanovenia § 447 písm. c/ CSP.

14. Najvyšší súd rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania o dovolaní neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

15. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.